

Týždeň

2006

- **Tomáš Janovic:** *Jajkele sa rozpráva s Bohom* (1, s. 3, Smutná anekdota)
 - Pane som ochotný byť spravodlivý
pod podmienkou
že budem jediný spravodlivý
- **František Šebej:** *Spustený buzerplac* (1, s. 13)
 - Pokiaľ pamäť siaha, symbolom vojenskej služby bola obrovská vyasfaltovaná plocha v kasárňach, ktorej ľud prisúdil obsahovo výstižný názov „buzerplac“. Slúžil oficiálne na najrôznejšie nástupy a čítanie rozkazov, ale predovšetkým bol symbolom psychického a fyzického nátlaku a lámania individuality, známeho ako „poradová príprava“. Nik zatiaľ nevynašiel účinnejší prostriedok, ako prinútiť človeka bezmyšlienkovite a okamžite poslúchnuť vyšetknutý rozkaz, nepodniknúť ani jediný individuálny pohyb a fungovať ako koliesko kolektívneho stroja. To, a nie umenie pochodovať, bolo zmyslom buzerplacu.
- **jk** (1, s. 59, recenzia encyklopédie *Kniha o vládnutí*)
 - **Platón**
 - Trestom za odmietanie účasti na politike je aj to, že napokon vám budú vládnuť ľudia menej schopní, ako ste vy(..).
- **Dušan Jaura:** *Halík kritický* (2, s. 52 – 53)
 - [Halík] Hovorí, že jedným z neklamných ukazovateľov zdravia a hĺbky skutočnej spirituality spoločenstva je jeho (ne)citlivosť ku kráse, jednému z atribútov Boha.
- **Jiří Olič** (2, s. 74, *Démantologie*)
 - Kdysi se neříkalo terorista, ale partyzán.
- **František Šebej:** *Zatiaľ sa iba hráme* (3, s. 39 – 41)
 - McLuhan bol presvedčený, že revolučný Guttenbergov vynález kníhtlače bol stimulom, ktorý naštartoval industriálnu revolúciu. Náhle si mohol každý (gramotný) človek čítať knihu, napríklad slovo Božie, sám, v súkromí, a nie iba v kolektíve čítané z kancľa. Jedným z nepredvídaných dôsledkov kníhtlače bola preto fragmentácia spoločnosti.
 - Je veľa argumentov proti bifľovaniu sa encyklopedických vedomostí, ich akútny nedostatok však môže znamenať čosi ešte horšie. Väčšina kreatívneho myslenia pri riešení problémov sa totiž asociatívne viaže na široké spektrum vedomostí o úplne iných veciach a súvislostiach, ako je práve riešený problém. Vedomostné prázdno znamená zároveň chudobu intelektuálnych nástrojov.
 - Ľahká a rýchla dostupnosť akýchkoľvek informácií cez, povedzme, vyhľadávač Google, spôsobuje stále rozšírenejší pocit, že pamätať si priamo netreba takmer nič, lebo ak to bude potrebné, nájdeme si ľahko a rýchlo informácie o všetkom – a výsledkom sú určite stále povrchnejšie „vlastné“ vedomosti.
- **Jiří Olič** (3, s. 74, *Démantologie*)
 - Jestliže hovoříme, že existuje mez, kterou nesmíme překročit, většinou se k ní už blížíme.
- **Martin Mojžiš:** *t Hooftova teória* (4, s. 52 – 53)
 - Ako vie počítač, kedy vznikli jednotlivé súbory, ktoré má uložené v pamäti? To je jednoduché, ku každému súboru je v pamäti počítača priradené krátka informácia obsahujúca dátum jeho vzniku alebo poslednej úpravy. Ako sfalšovať tento dátum? Aj to je jednoduché, stačí prepísať príslušnú informáciu. Ak sa to stane, počítač považuje súbor za starší alebo mladší, než v skutočnosti je. A nech by robil čokoľvek, nikdy zmenu nezistí.
A ako je to s ľudským mozgom, ako ten vie, aké staré sú jednotlivé spomienky? To poriadne nevieme, ale podľa t Hoofta nie je vylúčené, že základný mechanizmus sa príliš nelíši od toho počítačového. Inými slovami, podľa

‘t Hoofta majú v našom mozgu jednotlivé spomienky akúsi „visačku“, na ktorej sa nachádza čas, ku ktorému sa táto spomienka vzťahuje.

Ak je to tak, potom asi existuje možnosť zmeny tejto visačky bezo zmeny samotnej spomienky. Nedá sa to robiť cieľovým programátorským zásahom zvonku, ale nie je vylúčené, že mimoriadne emocionálne vypätie môže mať občas za následok takéto prepísanie niektorých visačiek. (...)

Ako to funguje? Napríklad takto: Je celkom prirodzené, keď sa nám prežítá tragická udalosť objavuje v neskorších snoch. A ak má ‘t Hooft pravdu, potom v dôsledku duševného utrpenia a stresu môže mozog oklamať sám seba a „prepísať visačku“ patriacu k niektorému z týchto snov. Pritom sa môže stať, že nový dátum priradený k tomuto snu bude predchádzať dátum udalosti samotnej. V tom prípade budeme mať pocit, že sa nám ešte pred tragédiou sníval sen, v ktorom sme tragédiu detailne predvídali. Podľa svojho najlepšieho vedomia budeme presvedčení, že sme mali prorocký sen.

Podobne sa spomienka na nejakú udalosť s prepísaným dátumom môže javiť ako živá predtucha. Naopak, spomienka na rozhovor s milovanou osobou pred jej smrťou sa nám môže javiť (po prepísaní dátumu) ako rozhovor, ktorý prebehol až po smrti. Aj úplne nemysteriózny človek môže považovať takúto antedatovanú spomienku za posolstvo zo záhrobia.

Nemusíme, samozrejme, s touto ‘t Hooftovou teóriou niektorých paranormálnych javov súhlasiť. (...) Niektoré veci jej však nemôžeme uprieť. V prvom rade prekvapujúcu jednoduchosť a univerzálnosť – na základe veľmi простého mechanizmu vysvetľuje táto teória širokú triedu javov. Druhá nesmierne dôležitá vlastnosť tejto teórie je, že umožňuje aspoň základné experimentálne testovanie. Stačí, aby ľudia s jasnými predtuchami alebo prorockými snami zverejnili tieto predtuchy alebo sny PREDTÝM, ako sa naplnia. Je pravdou, že mnohé veštby a predtuchy si vieme jasne vyložiť až po ich splnení. Avšak prinajmenšom pri tých najslinejších z nich by malo byť dopredu jasné, že niečo predpovedajú. Vtedy by sa mali zverejniť a potom by sa čakalo. Ak má ‘t Hooft pravdu, potom vo väčšine prípadov by sa čakalo márne a zvyšok by sa dal vysvetliť štatisticky.

- **František Šebej: *Celebrity a muži slov* (5, s. 39 – 41)**

- **Daniel Boorstin(?)**

- Celebrita je osoba, ktorá je známa svojou známosťou (...).

- **jk (5, s. 59, recenzia knihy Juraja J. Dovalu *Kôrkar*)**

- **Juraj J. Dovala**

- Básnici, ktorí majú mnoho ideí a vízií, zistia, že život je prázdnější, než si mysleli. Utopia sa vo svojej samote a melanchólii. Potom ako mnísi, ktorí umŕtvujú svoje životy, už majú len krôčik k strate svojich posledných snov (...).

- **Rudolf Zajac: *Reforma sa podarila* (6, s. 22 – 24, rozhovor Štefana Hríba)**

- (...) miera korupcie je len dodatočná úhrada služby, ktorá by mala fungovať, ale nefunguje.

- **Štefan Hríb (7, s. 3, .editorial)**

- Presvedčenie, ktoré neznesie výsmech, nie je pevné.
 - (...) moslimského protesty sú hrubé, zle namierené a zbavené rozumu. Ale aké sú tie naše karikatúry? Už necítíme tú ich bezcitnosť? Čo chceme povedať bombou a zápalnou šnúrou na hlave Mohameda? Robí nám radosť kopáť do najhlbších tajomstiev iných?

Preberáme tie blasfémie z novín do novín a máme pocit, akí sme odvážni. Ale ukazujeme tým iba to, akí sme zúfalo prázdni.

- **Martin Mojžiš: *Jasná jednotka* (7, s. 56 – 57)**

- Ak sa veci, ktoré spolu zdanlivo nijako nesúvisia, odrazu ukážu byť veľmi silno previazané, vždy to znamená niečo podstatné. Pôvodné roztrieštený obraz sa naraz stáva oveľa zrozumiteľnejším, jednotlivé časti vidíme v inom svetle, a súčasne s tým sa často odhaľujú nové, dovtedy netušené rozmery.
 - (...) základom počítania je to, že si na niektorých veciach prestaneme všímať detaily a sústredíme sa len na určité spoločné znaky. To nám umožní považovať ktorýkoľvek strom za „jeden strom“, ktorýkoľvek prst za „jeden prst“, a tak ďalej.

• **Ján Bohdan Hroboň: *Sacrum na ulici* (7, s. 59) (časť)**

- Mám trochu drastickú skúsenosť s tým skrytým, zamaskovaným „svätým“ doslova z dnešnej ulice.
V Martine na Memorandovom námestí pred našim kostolom sa zvedavo pohyboval a obzeral mladý človek.
Na prvý pohľad bolo jasné, že patril k tým, ktorí pri povrchnom pozorovaní pôsobia dojmom, že sa môžu na všetko a na všetkých vykašľať, lebo sa im zdá, že podobne všetci kašľú na nich.
Bol som na dvore, on sa priblížil k bránke a tváril sa, že hľadá nejaký kontakt, že sa chce porozprávať. Začal som mu teda vysvetľovať, kde sa nachádza a čo v našom cirkevnom zbore tých priestoroch, ktoré okolo seba vidí, robíme.
Môj nečakaný hosť sa oprel o bráničku a sústredene počúval. Ústa otvorené, oči tiež. Po mojom vysvetlení sa zmohol na slovo obdivu a úžasu.
Jeho komentár s pokrútením hlavy a presvedčivým prízvukom, že to, čo počul, sa ho hlboko dotklo, znel: „Kurva!“ [.] Prijal som to ako náboženský prejav surovo sekulárnou formou. Sakrálna forma by povedzme bola: „Haleluja!“ [.]
Bolo by zaujímavé vyskúmať, v ktorom prejave by sa dala nájsť väčšia hĺbka posvätného úžasu...
Poviete si: fakt, je to dobre zamaskované, ale aj dosť šikovne odhalené. Je otázka, či máme na to a vieme, ako tú „kurvu“ zdvihnúť a nájsť v nej ten moment „sacra“, teda demaskovať a odhaliť kus toho, po čom túži naše zablokované, uspaté podvedomie, ale predsa veľmi hľadajúce a akési pripravené a hladné po tom žasnutí nad „svätým“, hoci je to schopné pomenovať len pojmom ozaj nie z katechizmu, ale z ulice.
Malo by nás to v cirkvi trápiť, lebo iste je to i naša vina, že sa k týmto márnratným synom, odchovaným na inej „strave“ a na iných pojmoch, nevieme priblížiť.
V bežnej cirkevnej praxi a živote sa preto stalo to posvätné v súčasnej kríze duchovných hodnôt pre nich nepresvedčivé...

• **Martin Mojžiš: *Báť či nebáť?* (9, s. 12)**

- Strach a bolesť sú dve nesmierne užitočné veci. Bolesť nás varuje pred poškodením svalov či iných orgánov. Vzhľadom na svoju výstražnú funkciu musí byť veľmi intenzívna, aby prehlušila všetko ostatné. A musí byť veľmi nepríjemná, aby sme jej varovania brali naozaj vážne.
Strach nám zasa umožňuje vyhýbať sa bolesti. Aj on nás tým chráni pred poraneniami, tým sa však jeho dobré vlastnosti nekončia. Strach je ocom opatrnosti, a tá sa netýka len nášho tela, jej funkcia je oveľa širšia. Nedostatok strachu má naopak tendenciu viesť k nezodpovednosti, a tá je jednou a najodpornejšou ľudských vlastností.
- Bolesť a strach dokážu byť aj veľmi škodlivé. Vedia byť totiž nielen varujúcimi spojencami, ale aj nehanebnými zradcami. A nemusia ísť len o dva najstrašnejšie ľudské vynálezy – mučenie a vydieranie – z ktorých jeden je založený na bolesti a druhý na strachu.

• **Michael Crichton: *Prečo je spolitizovaná veda nebezpečná* (9, s. 43 – 45)**

- (...) Trofim Denisovič Lysenko bol sám seba presadzujúci sedliak, ktorý, ako sa hovorilo, „vyriešil problém zúrodňovania polí bez hnojív a minerálov“. V roku 1928 vyhlásil, že vynášiel postup nazývaný „jarovizácia“, pri ktorom sa semená navlhčili a zamrazili, aby sa zvýšil neskorší rast obilia.
Lysenkova metóda nebola nikdy podrobená prísnemu testovaniu, ale jeho tvrdenie, že takto spracované semená odovzdávali svoje charakteristiky ďalšej generácii, predstavovalo oživenie Lamarckových myšlienok v čase, keď už zvyšok sveta prijímal mendelovskú genetiku. Josifa Stalina priťahovali lamarckovské myšlienky, ktoré naznačovali budúcnosť, ktorá by nebola viazaná dedičnými obmedzeniami; chcel tiež zlepšiť poľnohospodársku produkciu. Lysenko sľuboval oboje a stal sa miláčikom sovietskych médií, ktoré hľadali príbehy o módrych sedliakoch, ktorí vyvinuli revolučné postupy. Lysenka vykresľovali ako génia a on vyťažil zo svojej slávy všetko, čo sa dalo. Zvlášť zručný bol v očierňovaní svojich odporcov. Aby dokázal, že jarovizácia zvyšuje výnosy obilia, používal dotazníky pre farmárov, čím sa vyhol priamym testom. Jeho vzostup, na ktorom ho niesla vlna štátom sponzorovaného nadšenia, bol rýchly. V roku 1937 bol členom Najvyššieho soviету.
V tom čase Lysenko a jeho teórie dominovali v sovietskej biológii. Výsledkom boli hladomory, ktoré zabili milióny ľudí, a čistky, ktoré poslali stovky buriacich sa sovietskych vedcov do gulagu alebo na popravisko. Lysenko agresívne útočil na genetiku, ktorá bola nakoniec zakázaná ako „buržoázna pveda“ v roku 1948. Pre Lysenkove myšlienky nikdy neexistoval nijaký vedecký základ, ale mal kontrolu nad sovietskym výskumom celých tridsať rokov. „Lysenkizmus“ sa skončil v 60. rokoch, ale ruská biológia sa ešte stále z tohto obdobia nezotavila.

- **František Šebej: *Príbehy globálnej úzkosti* (9, s. 46 – 47)**

- (...) dogma o bezprostredne hroziacom vyčerpaní prírodných zdrojov v súvislosti s rastúcou populáciou a rastúcim znečistením životného prostredia (...) Bola obsahom správy Rímskeho klubu z roku 1972 s názvom *The Limits of Growth* (*Limity rastu*). Predpovede zo správy, ktorá sa tiež stala bestsellerom a bibliou znepokojených aktivistov, sa vôbec nenaplnili. Zaujímavé je, že zjavná neplatnosť katastrofických predpovedí a dokázané fatálne chyby vo vedeckom základe týchto i ďalších podobných kníh (E. F. Schumacher – *Small is Beautiful*, Gerald O. Barney – *The Global 2000 Report to the President*) nič nezmenili na prestíži ich autorov, ani na popularite ich textov a téz. Spoločné majú to, že ani jedna z týchto kníh či správ nebola vecnou diskusiou o výsledkoch vedeckého skúmania. Išlo skôr o temné veštby tváriace sa ako produkt vedeckého skúmania, opierajúce sa však o minimum skutočných faktov a o svojvoľné a divoké štatistické extrapolácie z neoverených dát. Ale predovšetkým išlo o ideologické manifesty, ktoré vyzývali k akcii: Zakázať syntetické chemikálie! Vynútiť obmedzenie pôrodnosti! Pribrzdiť ekonomický rast!

- **Paul Romer, ekonóm Stanfordskej univerzity**

- Každá generácia vníma limity rastu, ktoré spôsobia vyčerpatelné zdroje a nežiaduce vedľajšie účinky, ak sa neobjavia nové postupy či myšlienky. A každá generácia podcenila svoj potenciál na nachádzanie nových postupov a myšlienok. Sústavne sa nám nedarí pochopiť, koľko nových myšlienok ešte zostáva neobjavených. Problém je rovnaký, aký máme s výpočtom zložených úrokov. Možnosti sa nesčítavajú. Násobia sa.
- Komerčný aj intelektuálny úspech katastrofických predpovedí, zamaskovaných ako produkt vedy, je pozoruhodný. Musí byť za ním viac než obyčajná ľudská ľahkovernosť či pochopiteľný pud sebazáchovy. Zdá sa, že strach z globálnej kataklizmy ja magický. Priťahuje. Ako by ľudia chceli byť strašení. Akoby intelektuáli i pseudointelektuáli celého sveta lačno hltali každú možnosť zapojiť sa do heroického zápasu o záchranu Zeme i ľudstva proti veterným mlynom. Vlastne najradšej proti veterným mlynom.

- **Milan Lasica (9, s. 82, bodka Milana Lasicu)**

- **Tomáš Janovic**

- Stačí keď raz prikývneš
a potom už privykneš

- **Tomáš Janovic: *Pri čítaní našich dejín* (9, s. 82, Smutná anekdota)**

- Kto nekradne – okráda svoju rodinu!
A režim nám môže byť ukradnutý!

- **Lukáš Krivošík: *Hilton* (10, s. 34 – 35)**

- **Conrad Hilton**

- Zdá sa, že úspech súvisí s čínorodosťou. Úspešní ľudia sa hýbu. Robia chyby, ale neprestávajú.

- **František Šebej: *Peklo pochybností* (11, s. 50)**

- Bezpečnou ochranou pred akýmkoľvek pochybnosťami je (...) iba demencia.

- **Bill Baker: *Byrokracia a chudoba* (12, s. 43 – 45)**

- Keďže štátna správa žije z daní, nemusí brať od úvahy pravidlá platné pre trhovú ekonomiku (aj keď trhovú ekonomiku je veľmi obmedzená vládnymi nariadeniami). Zatiaľ čo slobodný trh si vyžaduje neustále zlepšovanie kvality služieb, rýchlosti a produktov, štátna správa si môže dovoliť venovať svoj čas premýšľaniu nad novými nariadeniami a postupmi, ktoré nie sú riadené kvalitou alebo výsledkami.

- **Juraj Jordán Dovala: *Samaritán provokuje* (13, s. 60 – 61)**

- **svätá Edith Stein**

- Vždy mi bola veľmi vzdialená myšlienka, že Božie milosrdenstvo je viazané na hranice viditeľnej cirkvi. Boh je pravda. Kto hľadá pravdu, hľadá Boha, či si to uvedomuje, alebo nie.

- **Milan Lasica (13, s. 82, Bodka)**

- **Tomáš Janovic**

- Múzou židovského humoru je pogrom.
- **Jiří Olič** (13, s. 82, *Démantologie*)
 - Chválíme-li, máme po ruce jen ty nejbanálnější slova. Haníme-li, máme na výběr hojnost, skutečnou přemíru vynikajících názvů. (...)
- **Harry Browne (bývalý kandidát libertariánov na prezidenta USA): *Oslobodíme školy!*** (14, s. 48 – 49)
 - Predstavme si, že by štát prevzal počítačový priemysel v jeho počiatkoch. Nie je ťažké uhádnuť, ako by to dnes vyzeralo: osobný počítač by stál niekoľko miliónov a bol by väčší než vaše obydlie. Bol by schopný sčítovať a odčítovať, ale vládni činitelia by vedeli vysvetliť, prečo je pre takú mašinu vedecky nemožné, aby násobila a delila. Náklady na počítač by boli každým rokom vyššie a každý nový model by bol menej výkonný než ten z predchádzajúceho roka. Existovali by organizované záujmové skupiny tlačiace na vládu, aby vyrábala diskovo orientované počítače, a iné skupiny by tlačili, aby sa štát sústredil na grafické rozhrania.
- **Tomáš Janovic: *Pri čítaní našich dejín*** (14, s. 82, *Smutná anekdota*)
 - Buď držíme ústa
alebo nedodržíme slovo
- **Marína Gálisová: *Kód Foxa Muldera*** (15, s. 13)
 - (...) máme radi konšpiračné teórie. Radi sa dozvedáme o tom, že niečo je „úplne inak“ (a hneď sa v duchu pochválime, že sme to vždy tušili).
Milujeme rébusy a ich čo najprekvapivejšie riešenia. Túžime po pocite objaviteľa, ktorý vstupuje na neprebádané územie. A keďže väčšina z nás objaviteľské cesty nikdy v živote neprežije, hľadáme tento pocit niekde inde – napríklad aj v thrilleroch.
- **Milan Lasica** (15, s. 82, *Bodka*)
 - Starci najradšej zo všetkého radia vo veciach morálky. Najfrekvencovanejšími slovami z ich slovníka sú: česť, svedomie, práca, vernosť, angažovanosť a vzdelanie. Teda všetko vlastností, ktoré im chýbajú. Lebo až keď človeku niečo chýba, až vtedy si uvedomí hodnotu toho. Takže ak vám starec bude nanucovať šokoľvek z vyššie spomenutého, musí vám byť jasné, že to pozná iba z počutia.
 - Starci sú zdrojom roztrpčenosti. V podstate preto, lebo v ich očiach všetko, čo ich obklopuje, bolo v minulosti dokonalejšie ako dnes. Vráťane počasia. Hudba, umenie, kultúra vôbec, porozumenie, vzájomná pomoc, verejné stravovanie, posledné rozlúčky, koncerty na želanie, topánky, klnce, všetko. To najstrašnejšie, pred čím starci varujú, je budúcnosť. Tá, ktorá bude vyznievať tak nádherne, v spomienkach mladých, keď sa stanú starcami.
- **Jiří Olič** (15, s. 82, *Démantologie*)
 - Existuje priama úmiera medzi stále se zlepšujúcimi systémy komunikace a hodnotou informace blížící se nule.
- **Ján Čarnogurský: *Rusko – Európa: aké susedstvo?*** (16, s. 46 – 47)
 - **de Gaulle**
 - (...) meč je os, okolo ktorej sa točí zem.
- **Tomáš Janovic: *Pri káve s Milanom Janovicom*** (16, s. 82, *Smutná anekdota*)
 - Náš intelektuál chce individuálnu slobodu
a štátnu starostlivosť.
- **Juraj Jordán Dovala: *Ušatá cirkev*** (17, s. 62 – 63)
 - Kristus si sám osla vyvolil a vložil doň svoju dôveru – tak ako cirkvi zveril svoj úrad – aby ho preniesol bránami mesta, v ktorom má byť ukrižovaný a vstať z mŕtvych. Oslík Mesiáša prináša ako dar: pre spásu seba aj sveta. [Evanjelický teológ Jiří] Mrázek píše: „Cirkev totiž v tejto alegórii nie je vykresľovaná triumfálne a s neprimeraným sebavedomím, ale ako ušaté, trucovité zviera, ktoré vzbudzuje zmiešané pocity. Ale toto ušaté, trucovité a nespoľahlivé zviera prináša do sveta Krista. V tom, a nie v nejakých narýchlo vymyslených kultúrno-historicko-spoločenských prínosoch, je cirkev nezastupiteľná. Prináša svet Krista, práve ona, nie preto, že by Kristovi alebo svetu bola dostatočne dôstojným partnerom a prostredníkom, ale preto, že Kristus si také nespoľahlivé, tvrdohlavé a občas smiešne zviera na to zvolil.“[.]

- Kristov bič je pripomienkou, aby sme si udržali na duchovno čisté nazeranie, aby sme náboženský priestor príliš neprofanovali, nekomercializovali a nepodsúvali ako mŕtvy bezcenný predmet na úžitkové účely.
- Kresťanom Nietzsche (...) napísal: „Čo Kristus poprel? Poprel všetko, čo sa dnes nazýva kresťanstvom.“ [.] Nietzsche bol istým spôsobom prorok. Ľudia, ktorí nás kritizujú, sú pre nás vždy proroci. Nedarujú nám spánok, oddych a hoci nám to je nepríjemné, práve oni sú primárnou príčinou nášho napredovania.
- Namiesto toho, aby sme rozjímali nad životom svätca, kúpime si jeho sošku s pozlátenou aureolou, aby bol, hľadiac cez sklo vitríny, s nami zdanlivo prítomný.
- **Ladislav Lučenič: *Sú dvaja Lučeničovia* (17, s. 73, rozhovor Juraja Kušnierika)**
 - Mňa napríklad vždy zaujímali B strany singlov. Áčko je produkcia, biznis; béčko je pravda. Keď väčšina kapiel nahrala singlový hit, dostala možnosť dať si na B stranu niečo, čo podľa nich bolo zaujímavé. A práve tam sa ukázalo, čo a ako v skutočnosti hrali.
- **Tomáš Janovic: *Náš farizej* (17, s. 82, Smutná anekdota)**
 - Vodu káže
a s vínom obchoduje
- **Vladimír Krčméry: *Bláznivý a odvážny* (19, s. 22 – 24, rozhovor Evy Čobejovej a Jozefa Majchráka)**
 - (...) najťažšie bude reformovať ľudí, týka sa to aj mňa. Ja som syn socialistického systému, hoci naša rodina si odsedela dokopy spolu 18 rokov v base, ale študoval som za socializmu, mám štátnicu z marxizmu, aj na mne je veľa nánosov kompromisníctva, nechoty riskovať, opatrníctva.
 - (...) tvrdím, že do manažérskych funkcií presadiť generáciu, ktorá vyrastala a tvorila sa v ponovembrových časoch. Zdravotníctvo musia prevziať tridsiatnici, štyridsiatnici, čo poznajú aj iné systémy. Nás, čo máme 45 a viac rokov, treba využiť na skúsenosti pri liečbe pacienta, a nie na robenie reforiem.
- **František Šebej: *Znalostný oblak atramentu* (19, s. 43 – 45)**
 - Ľudská kreativita, najmä v oblasti vedy, je zložitá a nesúvisí iba so sumou vedomostí v úzko špecializovanom odbore. Významní vedci nebývajú „monotematickými“ ľuďmi. Vo väčšine prípadov ide o „všeobecne zvedavých“ ľudí s neustálou chuťou objavovať nové, iné, mimo vlastného odboru. Arthur Koestler prirovnal kedysi akt tvorenia v umení a k schopnosti mať humor. Dobrý vtíp, v ktorom sa zrazia nečakané roviny a súvislosti, nás naplní rovnakým pôžitkom ako nečakaná umelecká metafora či nečakane jednoduchá a elegantná vedecká teória. Často je podstatou vedeckého objavu analógia, ktorú vedec našiel mimo svojho odboru. Nachádzať analógie však môže iba ten, kto ich má kde nachádzať, teda človek, ktorý toho vie veľa o najrôznejších veciach. Navyše je schopnosť hľadať analógie danosťou, talentom, ktorý však treba rozvíjať. Aj krásna metafora je iba nečakaná analógia.
 - (...) naivné, ale navyše aj škodlivé je vynechávať zo vzdelania čokoľvek, čo sme doposiaľ za vzdelanie považovali – teda nie iba matematiku, fyziku a chémiu, ale aj biológiu, dejiny umenia a literatúru. Aby bolo kde nachádzať analógie.
- **Branislav Pupala: *Hranice školskej revolúcie* (19, s. 46 – 47)**
 - Osobitosť školského vzdelávania a poznávania je v tom, že privádza deti k poznávacím aktivitám, ktoré nie sú bežné v praktickom každodennom živote. Vedie ich k pojmovému mysleniu, k osvojovaniu systematiky ľudského vedenia, formuje v nich schopnosť zaoberať sa myšlienkami a ideami na základe jasných pravidiel a osvedčených foriem. Pojmový spôsob školskej práce umožňuje myslenie odpútané od pragmatického kontextu a učí vidieť svet v diferencovanejšej a plastickejšej podobe. Poznatky, ktoré sprostredkúva škola, majú paradigmatickú povahu a širší poznávací a kultúrny dosah, čím obohacujú rýdzo praktické poznanie každodennej skúsenosti.
 - K formovaniu disciplíny medziľudskej komunikácie škola prispieva tým, že deti prostredníctvom spoločného učiva odkazuje k stabilným kultúrnym hodnotám a postojom. Škola prostredníctvom tradičných učebných tém takmer až rituálne sprostredkúva všeobecne platné hodnoty tejto kultúry, ktoré v nás celý život zostávajú napriek tomu, že mnohé konkrétnosti si zo školy nepamätáme. Vnímanie a prijatie týchto hodnôt dáva človeku povedomie o tom, kým je a kam patrí. Základné vzdelávanie teda zabezpečuje minimálnu hodnotovú homogenitu ľudí, ktorá je potrebná na fungovanie medzigeneračnej, vnútrokultúrnej i medzikultúrnej komunikácie. O tom,

že poruchy v týchto úrovniach komunikácie boli a stále sú zdrojom sociálnych rizík či dokonca katastrof, netreba nikoho presviedčať. Preto by nemal byť problém porozumieť ani tomu, že základné vzdelávanie, ktoré núti deti podrobovať sa hodnotám, je viac ako len príspevkom k ich kariérnej perspektíve a k rozvoju záujmov a potrieb jednotlivca.

- Keď hovoríme o povinnom vzdelávaní, tak tu sa nespochybniteľná moc štátu uplatňuje tak, že štát núti všetkých bez výnimky absolvovať školu a osvojiť si aspoň základy vzdelania. Táto moc je jednoznačným prejavom starostlivosti štátu o kultúrnu reprodukciu spoločnosti, ktorá bez vzdelávania vôbec nie je možná a ponechanie vzdelávania iba na vôľu jednotlivcov by malo katastrofálne následky.

- **Martin Mojžiš: *Inteligentný plán?* (19, s. 60 – 61)**

- Darwinizmus je veľkolepá myšlienková schéma, umožňujúca pochopiť veľa prekvapujúcich súvislostí a vysvetliť obrovské množstvo javov na základe malého množstva predpokladov.
- (...) jednotlivé časti nemusia slúžiť na ten istý účel ako konečný produkt. Môžu byť užitočné iným spôsobom, a to umožní ich „prežitie v prirodzenom výbere“.
- Evolučná teória poskytuje prirodzený a zrozumiteľný výklad nesmiernej variability života, a to bez explicitnej potreby stvoriteľa. Mnoho ľudí z toho naivne vyvodzuje úplne neoprávnený záver, že Darwinova teória stvoriteľa popiera. Tento logický skrat je zdrojom jednak prehnane sebavedomých úsmevov na tvárach niektorých ateistov a jednak celkom zbytočných vrások na čelách mnohých veriacich.
- V skutočnosti má (...) náboženstvo s Darwinovou evolúciou zhruba rovnaký problém ako s Kopernikovým heliocentrizmom. Ak trvá na doslovnom výklade Písma (čo niektoré monoteistické náboženstvá robia vo väčšej a iné v menšej miere), potom problém naozaj vzniká. Najmä ak sa doslovne chápe aj opis stvorenia a človeka. Ak sú však prvé kapitoly Písma vnímané viac-menej alegoricky, potom sa veda a viera do nijakého konfliktu nedostávajú. Viera sa predsa nepotrebuje pred vedou obhajovať, ani vedu popierať. Prečo by Stvoriteľ nemohol dať svojmu stvoreniu podobu, v ktorej sa bude svet javiť ako dôsledok Big Bangu a život ako dôsledok evolúcie? Viera, ktorá by bola vždy znova a znova ohrozená postupne sa meniacim vedeckým poznaním, by bola poľutovaniahodne slabá.

- **Peter Šoltés: *Na hranici Ríma a Byzancie* (19, s. 62 – 63)**

- **John Stuart Mill**

- (...) ľudia sú netolerantní v tom, na čom im naozaj záleží(...).

- **Lukáš Krivošík: *Prečo neodchádzať zo Slovenska* (20, s. 48 – 49)**

- **Theodore Roosevelt**

- Rob to, čo máš, s tým, čo máš, tam, kde si!
 - Toľko omieľané „regionálne rozdiely“ sú v skutočnosti veľkou príležitosťou – pokrok vyplýva skôr z rozmanitosti, nie z homogenity.
 - (...) socialista je človek, ktorý vám dá päť korún v núdzi, do ktorej by ste sa nedostali, ak by vám predtým nebol zobral desať korún.

- **Tomáš Janovic: *Neslušní* (20, s. 82, Smutná anekdota)**

- Neslušní rátajú s tým
že slušní sú poslušní

- **Štefan Hríb (22, s. 3, Editorial)**

- Poznanie, že človek nie je anjel, a preto sa musí chrániť pred vlastným sklonom k zlému, je jedno z najdôležitejších v histórii ľudstva. Zaručiť vlastnú slobodu tým, že obmedzíme vlastnú moc a rozdelíme ju medzi tri žiarlivé subjekty – vládu, parlament a súdy – bol nápad storočí.

- **Marína Gálisová: *Ako spraviť z Nemca Poliaka?* (22, s. 40)**

- **Benedikt XVI.**

- (...) keby v cirkvi nebolo miesto pre hriešnikov, počet jej členov by klesol na nulu(...).

- **Ľubica Salamon Čekovská: *Tradícia ma neobmedzuje* (22, s. 70 – 71, rozhovor Andreja Šeba)**

- **otázka A. Š.**
 - Igor Stravinský povedal, že pred komponovaním cíti strach z nekonečna možností, ktoré sa mu ponúkajú. Upokojenie prichádza až so stanovením obmedzení.
 - Stravinský povedal, že ak sa niekto považuje za intelektuála v danej oblasti, nie je jeho povinnosťou premýšľať, ale konať. Len tak sa dá niečo zmeniť.
- **Martin Mojžiš: *Prečo Inkovia nedobyli Španielsko?* (23, s. 60 – 61)**
 - Sociálny darwinizmus, najmä vo svojich pokročilých štádiách, má s Darwinom spoločné asi toľko, koľko má vedecký komunizmus spoločné s vedou. Oba spomínané ideové prúdy predstavujú smutné príklady toho, k akým tragickým koncom môže viesť šlendriánske rozmýšľanie.
- **Andrej Bán: *Baháji: neznáma genocída* (23, s. 43 – 47)**
 - [Voliči] si [nikdy] nepripustia, že krajina môže mať problémy, ktoré má, práve vinou ľudí, ktorí ako by im z oka, z duše a z úst vypadli. A vždy znovu budú hľadať medzi politikmi tých, v ktorýchvidia tak trochu seba.
- **Štefan Hríb: *Jano*, (25, s. 20)**
 - **Ján Langoš**
 - Kedysi bola ideálom harmónia, dnes je ním už iba symetria(...).
- **Dorota Nvotová (25, s. 81, Očami Doroty Nvotovej)**
 - (...) Prečo chceme vedieť, či mal Kristus ženu a dieťa, prečo potrebujeme neustále nejaké dôkazy, ktoré potom zase pre zmenu spochybňujeme? Prečo vlastne potrebujeme mať istotu, že Kristus vôbec existoval? Neveriaceho dôkazy predsa nepresvedčia a veriacemu ich nevyvrátia. Z toho by sme mali vychádzať. Nie je predsa dôležité, čo, kedy a ako sa stalo. Dôležitý je odraz týchto skutočností na nás. Kto cíti Boha, nepotrebuje vedieť časy, dátumy a rodokmene.
Minule niekde padla taká kolektívna otázka, ako by sa zmenil náš život, keby sme mali definitívny dôkaz o tom, že žiaden Kristus nebol. A niekto v partii povedal, že by sa tým zrútil celý jeho svet. Môj svet by ostal stáť. Pretože to Slovo, ktoré bolo na počiatku, to, ktoré nosíme v sebe a odrazilo sa na našich životoch, to je ten „dôkaz a svedectvo o pravde“.
Je mi jedno, aké prostriedky použil Boh na to, aby do nás zasial lásku. Keď s ňou žijeme, znamená to, že Slovo sa naplnilo skutkom. A môžu mi tu tárať o Márii Magdaléne a Ježišovej dcére. Veď je to smiešne.
- **Marián Labuda: *Fico je posledný populista* (26, s. 28 – 29, rozhovor Štefana Hríba a Juraja Kušnierika)**
 - Všetci sme v niečom takí. Máme dobré vlastnosti, ale potom nás po krížoch tá zlá vlastnosť úplne degraduje. Ja som veriaci človek a vidím to tak, že Boh ti dá veľký talent, ale ak spyšnieš, niekde ťa nachytá na hruškách.
- **Tomáš Janovic: *Pri káve s Milanom Lasicom* (26, s. 82, Smutná anekdota)**
 - Náš intelektuál sníva o komunizme bez komunistov
- **Xénia Činčurová (27, s. 4, Ad Štefan Hríb: Editorial, 26/2006)**
 - Okrem úcty k princípom (...) existuje ešte jedna, rovnako dôležitá úcta – k realite. Jej súčasťou je pokora, ohľaduplnosť a predovšetkým schopnosť chápať a odpúšťať.
 - Tak ako všetko má svoje pozitívne a negatívne stránky, aj absolútna principiálnosť prináša isté riziká: zameranosť na jediný cieľ, nech je akýkoľvek vznešený, nás, bohužiaľ, pripravuje o šírku obzoru. V jedinom zornom uhle sa nám potom môže strácať mnohorakosť sveta.
 - Nekompromisná principiálnosť je hodnotou, ktorú vždy preveruje a potvrdzuje kontext. Bez životnej reality sa môže ľahko zmeniť na dogmu, ktorá zužuje obraz sveta.
 - (...) správny princíp by mal byť kompasom v našom živote, ale nie jeho konečným cieľom, pretože ten je v ľudsky nedokonalnej spoločnosti nedosiadnuteľný. Nekompromisné trvanie na jeho výlučnej realizácii vedie k rozpadu sveta na dokonalú teóriu a nedokonalý život.
- **Lukáš Krivošík: *Bludy o liberálnej ekonómii* (31 – 33, s.)**

- **Lao'C**
 - Spravuj ríšu tým, že sa zdržíš akéhokoľvek činu. Čím viac obmedzení a zákazov je vo svete, tým chudobnejší ľudia budú. Čím viac zákonov a nariadení je prijatých, tým viac lúpežníkov a zloďejov sa objaví. Preto múdry vladár hovorí – neurobím nič a ľudia zbohatnú sami od seba.
 - Obchodujeme dobrovoľne. To, že s obchodom súhlasíme, znamená, že to, čoho sa obe strany vzdávajú, má pre oboch subjektívne nižšiu hodnotu ako to, čo obchodom získavajú. Trh tak vytvára situáciu, keď profitujú z transakcie obe strany.
- **Zuzana Mojžišová: *Grunberg & Mehlman* (31, s. 66)**
 - **Arnon Grunberg: *Fantomová bolesť***
 - Sebevražda je konečné riešenie pre dočasné problémy.
 - To, že sa vaše knihy dobre predávajú, psal jeden pán, ve mně vyvoláva pochyby o inteligencii lidstva. Odepisal jsem mu: To, že jste začal pochybovat o inteligenci lidstva až pod vlivem prodeje mých knih, ve mně budí pochybnosti o inteligenci vaší.
- **Tomáš Janovic: *Svinství* (31, s. 82, Smutná anekdota)**
 - Tí čo robia svinství pre ideu opovrhujú tými čo robia svinství pre peniaze – a naopak
- **František Šebej: *Model „potknutie > kopnutie“* (33, s. 45 – 47)**
 - Ľudská túžba ukladať veci na police vlastnej mysle do zaváraninových pohárov s nálepkami, ktoré jasne hovoria, čo je v nich, je prirodzená a priamo biologická. Nezatriedený svet budí úzkosť a meno odoberie hrozbe dôležitú časť jej hrôzy – nepredvídateľnosť. Pomenovaná hrozba umožňuje prípravu. Človek sa vie zaradiť.
- **Ľubomír Tomáška: *Erotický život kvasiniek* (33, s. 62 – 63)**
 - Prečo (...) došlo k tomu, že si príroda zaviazala živé organizmy k pohlavnému rozmnožovaniu tým, že im z neho urobila zdroj vášne a pôžitku? Pohlavné rozmnožovanie je v porovnaní s nepohlavným oveľa potentnejším zdrojom genetickej variability, vďaka ktorej sa naše deti od nás v mnohých smeroch odlišujú a ktorá je jedným zo základných predpokladov biologickej evolúcie.
- **Juraj Bartoš: *O hudbe a zábave* (34, s. 28 – 30, rozhovor Juraja Kušnierika a Martina Mojžiša)**
 - Každé obdobie, ktoré už je nejakým spôsobom uzavreté, má jednu výhodu, a to, že si ho môžeme idealizovať. Môžeme si vybrať to, čo sa ním páči. V našom prípade predovšetkým hudbu, ale aj dizajn, architektúru, výtvarné umenie, literatúru. Po umeleckej stránke nás toto obdobie naozaj oslovuje. Ale neviem povedať, či by sa mi páčilo žiť v tej spoločnosti.
- **Andrej Bán: *E-maily o stave sveta* (35, s. 47 – 49)**
 - Podobne ako internet, ani dnešný svet nemá jedno riadiace centrum. Akceptovateľná miera konšpirácie pripúšťa existenciu akejsi kasty svetovládco s obmedzeným účinkom, ich množina je však taká veľká, že sa vzájomne vylučuje ich koordinovaný vplyv.
- **František Šebej: *O morálnych autoritách* (36, s. 47 – 49)**
 - Britský historik Paul Johnson, sám jeden z významných intelektuálov, napísal, podľa svojich vlastných slov, svoju knihu *Intelektuáli*, aby sa vyznal z nedôvery k schopnosti a právu vlastnej triedy – akademikov, spisovateľov a filozofov – hovoriť nám, ako sa máme správať a ako riadiť svoje záležitosti. Snažil sa preveriť odbornú spôsobilosť svetkých intelektuálov byť vodcami a učiteľmi ľudstva a analyzoval životy mnohých – od Rousseaua, Shelleyho a Marxa cez Tolstého, Sartra a Hemingwaya až po Normana Mailera či Noama Chomského. A jeho názor je združujúci – tucet ľudí náhodne vybraných na ulici poskytne rozumné názory na morálne a politické problémy s rovnakou pravdepodobnosťou ako prierez inteligencie. Ale ide aj ďalej a dvadsiate storočie považuje za tragický dôkaz toho, že sa pred touto triedou treba mať na pozore.
- **Tomáš Janovic: *Pri káve s Milanom Lasicom* (36, s. 82, Smutná anekdota)**
 - Špecifikum č. 1:
Sme najmladší a zároveň najstarší národ v Európe

- **David Hanák** Českí zapadnutí vlastenci (38, s. 28 – 29)
 - Československo malo byť tým moderným, demokratickým, humanitným, a preto pokrokovým štátom, ktorý filozofove [Masarykove] predstavy uskutoční. Ale pre tieto ideály nevyšiel napokon ani jediný výstrel a nikto z českých politikov nebol ochotný v krízovej situácii v septembri 1938 obetovať sám seba. Keď sú idey príliš vysoko, stanú sa prasto ľahostajnými.
- **Tomáš Zálesák: 1914: leto, keď sa začalo 20. storočie** (38, s. 52 – 53)
 - **Bismarck**
 - Beda vodcovi, ktorého argumenty na konci vojny nie sú rovnako presvedčivé, než boli na jej začiatku.
 - (...) [Bismarck] predvídal, že nasledujúcu vojnu odštartuje „nejaká prekliato hlúpa záležitosť na Balkáne“.
- **Juraj Jordán Dovala: Načo je komu celibát?** (38, s. 62 – 64, Kto sa bojí diskusie)
 - O čom sa chce mlčať, o tom píše bulvár. O čom sa otvorene hovorí, to prestáva byť pre tieto kruhy zaujímavé.
- **Benedikt XVI.: Vážené dámy, vážení páni!** (39, s. 26 – 29, prednáška na Univerzite v Regensburgu 12. septembra 2006)
 - **byzantský cisár Manuel II.**
 - (...) nekonať rozumne odporuje podstate Boha.
 - Je (...) presvedčenie, že nekonať rozumne odporuje podstate Boha, iba gréckou myšlienkou, alebo to platí vždy a samo osebe? Myslím si, že na tomto mieste je zjavná hlboká zhoda medzi tým, čo je v najlepšom zmysle gréckej, a vierou v Boha, založenou na Biblii. Ján, modifikujúc prvý verš knihy Genesis, otvára prológ svojho evanjelia slovom: Na počiatku bolo Slovo – Logos. Toto je presne to slovo, ktoré používa cisár: Boh koná so slovom, s Logos. Logos je rozum i slovo zároveň – rozum, ktorý je tvorivý a je možné sa s ním spojiť, ale práve ako rozum. Ján nám tým dal konečné slovo, čo sa týka biblického pojmu Boha, v ktorom dosahujú svoj cieľ a nachádzajú svoju syntézu všetky cesty biblickej viery, často namáhavé a kľukaté. Na počiatku bolo Slovo – Logos, a toto Slovo – Logos je Boh, tak nám to hovorí evanjelista. Stretnutie biblického posolstva s gréckym myslením nebolo náhodné.
 - (...) kresťanská viera sa vždy pevne pridržala toho, že medzi Bohom a nami, medzi jeho tvorivým duchom a našim stvoreným rozumom, existuje skutočná analógia, v ktorej je síce nekonečne viac nepodobností ako podobností, ale že to nie je dôvodom na odstránenie analógie a jej jazyka. Boh sa nestane viac božským tým, že ho natlačíme do čistého a nepreniknuteľného voluntarizmu, ale naozaj božský Boh je Boh, ktorý sa zjavil ako Logos a ako Logos konal a koná z lásky k nám. Zaiste, láska „presahuje“ poznanie, a preto je schopná vnímať viac ako čisté myslenie, predsa však ostáva láskou Boha-Logos, a preto i kresťanská bohoslužba je bohoslužbou, ktorá je v súlade s večným Slovom i s našim rozumom.
 - (...) moderný koncept rozumu sa zakladá, jednoducho povedané, na syntéze medzi platonizmom (kartezianizmom) a empirizmom, na syntéze potvrdenej technologickým úspechom. Na jednej strane predpokladá matematickú štruktúru skutočnosti, jej vnútornú racionálnosť, ktorá umožňuje pochopiť, ako skutočnosť funguje, a zaobchádzať s ňou efektívne: táto základná premisa je, takpovediac, platónskym elementom v modernom chápaní prírody. Na druhej strane stojí schopnosť prírody byť využívaná na naše ciele, a tu môže priniesť definitívnu istotu iba verifikácia alebo falzifikácia prostredníctvom experimentu.
 - Vo svetle našej skúsenosti s kultúrnym pluralizmom sa dnes často hovorí, že syntéza s helenizmom dosiahnutá v prvotnej Cirkvi bola prvou inkulturáciou, ktorá by nemala zaväzovať ďalšie kultúry. Tie mali podľa tejto tézy právo vrátiť sa namiesto inkulturácie k jednoduchému posolstvu Nového zákona, a tak ho inkulturovať nanovo vo svojom vlastnom špecifickom prostredí. Táto téza nie je iba falošná; je hrubo zavádzajúca a veľmi nepresná. Nový zákon bol napísaný v gréčtine a nesie stopy gréckeho ducha, ktorý bol v čase vzniku Nového zákona už zrelý.
 - Pozitívne aspekty modernosti musia byť uznané bezo zvyšku: sme vďační za veľkolepé možnosti, ktoré sa otvorili ľudstvu, a za pokrok v ľudskosti, ktorá nám bola zaručená. Navyše vedecký étos predstavuje vôľu poslúchať pravdu a ako taký stelesňuje prístup, ktorý odráža jednu zo základných zásad kresťanstva. Mojim zámerom nie je škrtanie a ani negatívna kritika, ale rozšírenie našej predstavy o rozume a jeho využití. Keď sa radujeme z nových možností otvárajúcich sa ľudstvu, vidíme aj nebezpečenstvá vyplývajúce z týchto možností a musíme sa pýtať samých seba, ako im môžeme čeliť. Budeme v tom úspešní, iba ak sa rozum a viera spoja novým spôsobom, ak prekonáme samoobmedzenie rozumu iba na to, čo je empiricky overiteľné, a ak znova otvoríme jeho široké horizonty.

- **Sokrates**
 - Bolo by ľahko pochopiteľné, keby sa niekto tak namrzol na (...) chybné poznámky, že by celý zvyšok života pohľadal všetkými rozhovormi o bytí a vysmieval by sa z nich – ale týmto spôsobom by sa obral o pravdu o existencii a utrpel by tým veľkú stratu.
- **František Šebej: *Krik, ktorý bude chýbať* (39, s. 45 – 49)**
 - **historik Arnold Toynbee**
 - Civilizácie zomierajú samovraždou, nie vraždou.
 - **novinárka Oriana Fallaci**
 - Nemôžete prežiť, ak nepoznáte minulosť. Vieme, prečo sa zrútili všetky tie iné civilizácie – z nadbytku blahobytu, bohatstva a z nedostatku morálky a spirituality. V okamihu, keď sa vzdávate svojich princípov a svojich hodnôt... v okamihu, keď sa vysmievate svojim princípom a svojim hodnotám, ste mŕtvi, vaša kultúra je mŕtva, vaša civilizácia je mŕtva. Bodka!
- **Dušan Jaura: *Pomalý Domingo* (39, s. 60 – 61)**
 - „Kto spí, nehreší(...)[.]“ hovorí slovenské príslovie. Biblia oproti nemu stavia podobenstvo o talentoch, ktoré v určitej miere, dostal každý z nás. Zakopať ich by bolo tou najväčšou chybou, pretože následky ľahostajnosti a apatie sú vskutku smrteľné. Je celkom možné, že kto neriskuje, v skutočnosti riskuje najviac...
- **Lukáš Krivošík: *Prečo existujú politické ideológie* (40, s. 47 – 49)**
 - Keď (...) človek prestane veriť v Boha, nestane sa z neho nejaká racionálna a osvietená bytosť. Naopak, taký človek uverí hocičomu.
- **Michal Novota: *Gentleman z Nového Anglicka* (41, s. 50 – 51)**
 - Umením dobrého historika je prerozprávať prachom zapadnutý príbeh tak, akoby sa odohral včera o tri ulice ďalej (...).
- **Martin Mojžiš: Čiperné svaly (41, s. 60 – 61)**
 - Ešte aj pri posilňovaní sa tie najdôležitejšie veci dejú v hlave. Jedným z kľúčových výsledkov tréningu je totiž to, že centrálny nervový systém sa naučí zapájať svalové bunky do hry oveľa účinnejšie ako bez tréningu. Nárast svalov nie je všetko. Preto vedia byť niekedy mimoriadne silní aj ľudia, ktorí na to na prvý pohľad nevyzerajú. Tajomstvo ich sily nie sú nadpriemerne veľké svaly, ale veľmi účinné využívanie priemerne veľkých svalov.
- **František Šebej: *Antropozofia a škola, bludov stodola* (43, s. 47 – 51)**
 - Mnohí vnímajú drámu ľudského sveta ako drámu boja síl dobra so silami zla. Možno by bolo lepšie vnímať ju ako drámu boja kritického rozumu s temnými silami iracionality, ale možno je boj kritického rozumu s iracionalitou iba iným pomenovaním toho prvého.
- **Dušan Jaura: *Vitajte v hyperrealite!* (44, s. 60 – 61)**
 - Ak (...) šoférovi povolia nervy a v zložitej dopravnej situácii ukáže druhému neslušné gesto, je to anonymné a o malú chvíľu obaja zmiznú v nenávratne. Na dedine to však môže mať fatálne následky: neslušné gesto poštárovi môže spôsobiť, že prestaneme dostávať poštu, a problém môžeme mať aj pri nakupovaní, ak je jeho žena vedúcou miestneho obchodu... Ľudia v dave však akoby nemajú minulosť ani budúcnosť, kontakt je letmý a povrchný.
- **Albert Otruba: *Najväčšie bohatstvo alebo Al Gore je jeden z najnebezpečnejších* (50, s. 53 – 54)**
 - **Julian L. Simon: *Najväčšie bohatstvo***
 - Jastrab aj človek sa živia kurčatami, ale zatiaľ čo viac jastrabov znamená menej kurčiat, viac ľudí znamená viac kurčiat.
- **Tomáš Weiss (50, s. 80, Jedným dychom)**
 - **Barbara Hess: *Abstraktní expresionismus***
 - Estetika znamená pro umělce tolik, kolik ornitologie pro ptáka.
- **Tomáš Janovic: *Opatrná provokácia* (51 – 52, s. 98, Smutná anekdota)**
 - Keď raz vyjdeš na ulici nahý už nemôžeš vyjsť ešte nahejší